

CINCI ÎNTREBĂRI ÎN CĂUTAREA VOCAȚIEI

Autor: Claudia Tănăsescu | 4 august 2022

Am citit cu mult interes toate articolele care s-au scris aici pe tema vocației pentru că este un subiect care mă preocupă. „Care este vocația mea?” e o întrebare la care am încercat să găsesc un răspuns și să-l aplic în viața mea. Dar mărturisesc că am mai degrabă mai multe întrebări fără răspuns sau care nu au un răspuns definitiv și poate că înseși întrebările mă ajută să înaintez pe acest drum ale vocației, să-mi definesc mai bine țelul și mijloacele, în timp ce mă definesc și pe mine, așa că le prezint aici.

1. Ce se întâmplă dacă nu știi care e vocația mea mai devreme în viață?

La 18 ani, când am dat la facultate, nu știam care ar putea fi vocația mea și nici nu mă cunoșteam destul de bine pentru a face o alegere în cunoștință de cauză, dacă vorbim strict de domeniul de studiu sau de muncă. Nu eram credincioasă, deci nu îmi puneam problema chemării lui Dumnezeu adresate mie personal, pentru a avea un cadru metafizic al căutării mele. La ce excelam în școală? La toate. Eram elevul model al epocii de aur: cu zece la toate materiile, olimpică la matematică, dar și o cititoare avidă și scriitoare de compuneri și de jurnale dedicată. Pe lângă școală am făcut sport de performanță de la șase până la optsprezece ani, când un accident mi-a retezat această cale (oare ar fi putut fi asta vocația mea?). Adolescența a venit peste mine ca o tornadă de stări exaltate și contradictorii, iar prima tinerețe a fost o perioadă dificilă pentru mine, în care am încercat mai degrabă să repar multe lucruri strâmbe în mine (asta apropo și de piedicile interioare care ne pot împiedica în găsirea vocației).

Am dat la facultate pe principiul „ce se caută pe piață”. Am studiat științe economice (nu mi-a plăcut deloc) și am făcut un master în studii europene (poate pentru că era la modă în anii 2000), dar în decursul anilor am lucrat în domenii destul de diferite și am locuit în câteva țări europene. Am făcut traduceri, secretariat, administrație publică, *customer support*, gestionare de proiecte europene, am lucrat într-o librărie, într-o cafenea, am

distribuit pliante în cutii poștale în Italia (la negru, ca să-mi suplimentez bursa de studii), am făcut voluntariat în diverse ONG-uri, ca pe la 34 de ani să îmbrățișez o activitate (o pasiune, să zicem) care m-a însoțit în toți acești ani în afara serviciului, fotografia. Apoi scrisul a început să ocupe un loc tot mai important în viața mea. Incertitudinea muncii pe cont propriu într-un domeniu creativ m-a făcut să mai adaug meseriei mele de fotografă încă două domenii secundare: ghid de turism local (mi-am descoperit pasiunea pentru istorie) și formatoare pentru diverse ateliere creative (îmi place să predau) – activități care par să se bată cap în cap cu firea mea introvertită.

Iar apoi a venit pandemia, cu restricțiile ei, care mi-a redus toate activitățile la zero, la faliment aproape și a trebuit să-mi caut din nou de lucru. Dar ce job aș mai putea găsi la patruzeci și patru de ani, cu un astfel de CV? Până când să mă tot reinventez fără a fi în pericol de ratare? Dacă munca mea se schimbă, care este vocația mea?

Uitându-mă în urmă la parcursul meu, par o tânără răsfățată, produs tipic al generației sale, care a încercat orice i-a trecut prin cap. Dar nu am făcut activități atât de diferite pentru că îmi închipuiam că pot face orice sau pentru că am fost tentată de nenumăratele opțiuni pe care lumea mi le punea înaintea, ci pentru că pur și simplu m-am rătăcit, cum te rătăcești pe mare, când nu ai busolă și mai ești lovit și de tornade.

Mi-aș fi dorit să știu mai devreme care este calea mea și să o urmez fără atâtea ocolișuri, dar nu a fost așa. Mi-aș fi dorit să nu trebuiască să fac atâtea schimbări de meserii și reinventări, ci să ajung la excelență într-un singur domeniu, prin muncă constantă și studiu timp de mulți ani.

Dar dacă ceea ce pare rătăcire și timp irosit a fost cea mai bună cale pentru mine? Oare nu e mai rea nehotărârea și stagnarea decât principiul acțiune – greșeală – reconfigurare traseu?

(Gând: dacă Ulise nu s-ar fi „rătăcit”, nu ar fi existat Odiseea)

Mi-aș dori ca măcar acum să am certitudinea că voi face o anumită activitate/muncă până la finalul vieții, dar probabil că voi mai trece prin schimbări, fie dictate de evoluția lumii în care trăim, care afectează piața muncii și modul în care muncim (pandemie, război, izolarea, munca și petrecerea timpului tot mai mult online, automatizarea și robotizarea, dispariția unor meserii și cine știe ce va mai veni), dar și evenimente personale sau familiale pe care nu le pot prevedea încă (copii, îmbătrânire, boală, pierderi etc.). Pe de altă parte, multe răspunsuri se construiesc și se revelează în timp, în decursul multor ani, așa că sunt curioasă ce voi gândi despre vocație la șaiszeci sau la optzeci de ani (dacă-i voi mai apuca).

Până la urmă, dacă vreau cu adevărat să-mi urmez vocația, e responsabilitatea mea să construiesc ceva cu sens din toate aceste bucăți de puzzle dispartate, în orice condiții.

Vreau să cred că mi-am reparat busola internă și va ști să-mi arate nordul, chiar dacă nu știu cum arată fiecare pas al drumului sau ce tornade voi mai avea de înfruntat sau care este destinația finală (până la urmă, cine știe?).

2. Ce se întâmplă dacă nu-mi pot câștiga traiul din vocația mea?

A urma o vocație artistică/creativă poate părea o cale boemă și fericită, dar în realitate de multe ori este o cale plină de îndoieli, neapreciere, însingurare și lipsuri materiale (nu întotdeauna, bineînțeles). Nu am urmat această cale pentru că e distractivă și plăcută sau pentru că îmi închipuiam că mă voi îmbogăți, ci pentru că aveam și am sentimentul că *trebuie* să fac asta.

Până la urmă, care este legătura dintre vocație și bani? De ce de multe ori simt că dacă ceea ce creez nu este apreciat (și) prin bani, adică nu este vandabil, este inutil? Și mai mult, dacă ceea ce creez nu are succes, nici material, nici public, are valoare? Oare n-ar trebui să fac ceva mai... util, mai „serious”? De ce banii și posesiunile materiale sunt considerate principalele borne ale realizării în viață? De ce este așa de puternic înrădăcinat în mine acest model după care funcționează societatea, pe care, chiar dacă sunt conștientă că nu vreau să-l urmez, nu îl pot ignora și îi simt presiunea? Cum pot rezista la această presiune și să fac alegeri bune pentru viața mea și vocația mea?

Iar dacă nu îmi pot câștiga traiul din vocația artistică, ce job pot să-mi găsesc care să fie totuși cât de cât compatibil cu mine și să-mi lase timp și spațiu (mental, mai ales) pentru fotografie și scris? (Fapt: majoritatea scriitorilor din România nu trăiesc din scris.) Și cum se împacă dedicarea totală pe care mi-o cere împlinirea vocației cu dedicarea unei mari părți de timp din zi unui alt job? Nu știu. Dar cred că este responsabilitatea mea să-mi aranjez astfel viața și munca astfel încât să-mi susțin material vocația creativă și să nu mă victimizez pentru că societatea nu mă susține sau nu mă apreciază. Iar pentru a-mi procura timpul și banii necesare pentru această vocație artistică, trebuie să renunț la alte lucruri (socializare, călătorii, shopping, entertainment, stat pe internet etc.). Pentru orice alegere pe care o fac, trebuie să plătesc un preț, prețul renunțării la alte opțiuni de viață, de petrecere a timpului.

3. Care sunt talanții mei și cum îi înmulțesc?

Îmi place mult parabola talanților și cred că fiecare din noi îi primim în dar de la Dumnezeu. Iar orice dar presupune o responsabilitate, o obligație chiar, de a-l folosi, de a-l înmulți, de a-l dăruia mai departe, fiecare la nivelul lui – „oricui i s-a dat mult, mult i se va cere” (Luca 12, 48). Bineînțeles, am totala libertate de a alege cum folosesc talanții. Depinde de mine dacă aleg să folosesc acest dar pentru a mă îmbogăți și a mă mândri,

dacă îl ascund la saltea și mă scuz că este prea greu ca să îl pun în lucrare în viața mea, dacă îl risipesc sau îl folosesc spre rău chiar.

Dar ce sunt talanții? Pentru mine fotografia și scrisul fac parte din talanții mei, dar nu cred ca talanții se referă exclusiv la talente, abilități, calități, înzestrări intelectuale și fizice. Uneori mi se pare că tocmai ceea ce consider eu defectele și slăbiciunile mele – timiditatea, neîncrederea în sine, firea mea solitară și tăcută (nu sunt bună la *networking*, asta e), înclinația spre observație și melancolie – adică toate lucrurile pe care încerc să le schimb, să le îndrept la mine (poate și pentru că sunt exact opusul calităților cerute de modelele lumii pentru a te „realiza” și pentru că există presiunea „dezvoltării personale”) – ar putea fi talanții mei. Acestea sunt contrapondera care-mi țin balanța calităților în echilibru și îmi sunt de mare folos, atât spre smerire, dar și spre uz practic (nu pot fi scriitoare, de exemplu, dacă nu mi-ar plăcea să stau singură ore întregi în fața unei foi de hârtie sau ecran, înșirând cuvinte și buchisind asupra unui text). Toate acestea sunt lutul din care sunt făcută și depinde de mine cum îl modelez.

Și care este legătura dintre pasiune, talent, talanți și vocație? Nu orice talent este talant, nu orice pasiune devine vocație. Am observat că de cele mai multe ori nu talentul a fost cel care m-a ajutat pe calea vocației, ci disciplina, voința și... rugăciunea (eu fac partea mea și Îl rog pe Dumnezeu să facă partea Lui).

S-a vorbit despre pasiune ca indicator al vocației, dar poate că „pasiune” nici nu este cuvântul potrivit, pentru că presupune plăcere. Iar munca, chiar și cea artistică, e de multe ori grea și neplăcută, neapreciată și neplătită, plină de încordare, îndoială, frustrare și epuizare, dar, ciudat lucru, e aducătoare de bucurie, de împlinire... dacă sunt dispusă să suport acest greu. Până la urmă e adevărat că „*în sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea ta*” (Facerea, 3,19) și trebuie să-mi asum această greutate, acest efort, această „sudoare”. Iar asta e tot ce poate fi mai opus culturii relaxării și distracției de astăzi și modelelor care presupun să câștigi cât mai mulți bani, muncind cât mai puțin, cu cât mai puțină implicare și efort.

4. Vocația înseamnă doar muncă sau e ceva mai mult?

De-a lungul anilor munca a fost pentru mine uneori o corvoadă, alteori o datorie, uneori o bucurie. Dar, orice ar fi, nu cred că munca este doar o activitate aducătoare de venit sau o urmare a pasiunii, ci și o lucrare asupra propriei ființe, o actualizare a potențialului meu, o punere în lucrare a talanților, o dăruire lumii a rodului activității mele, în care am pus toată priceperea și sufletul meu. Poate că doar îmi închipui că realizez niște lucruri așa înalte. Dar acesta e idealul meu spre care încerc să tind. Și poate că pentru asta nu contează așa de mult *ce* fac, ci *cum* fac, cum reușesc să aplic un sistem de valori și principii în munca mea și în viața mea.

Este o lucrare pe care o fac în toată viața mea, nu numai prin muncă, ci prin a fi soție, mamă, prietenă, fiică, membru al comunității și societății (contează până și cum aleg să-mi petrec timpul liber, dacă mai există acest concept când îți urmezi vocația). Astfel, nu mi pot concepe vocația singular, ci doar în raport cu ceilalți oameni, prin dăruire, prin servire, așa cum arată și dl. Silviu Man în articolul său „Despre pietroaie, catedrale și talanți”, cu care am rezonat cel mai mult.

(Gând: uitându-mă la oameni la finalul vieții lor, am observat că au rămas doar cu ce au dăruit, ce paradox minunat, nu?)

5. Urmez chemarea lui Dumnezeu sau voința proprie/ego-ul?

Și iată că am ajuns la cea mai importantă întrebare, care asigură cadrul pentru cele dinainte. În toate articolele de pe platforma Syntopic pe tema vocației am regăsit dilema aceasta asupra definirii vocației drept chemare a lui Dumnezeu cu scopul mântuirii omului, în paralel cu secularizarea tot mai accentuată a lumii în care trăim și „exilarea” lui Dumnezeu din lume.

Dar poate că întrebarea este mult mai veche. Te poți lupta cu „duhul lumii” și să nu-l lași să te modeleze sau să te definească, raportându-te la un alt sistem de referință, cel divin? Poți locui în lume, dar să nu fii din lume, poți locui pe pământ, dar să fii cetățean al cerului? (conform definiției (vocației?) creștinilor din „Epistola către Diognet”)

Răspunsul trebuie să-l dea fiecare om în parte.

Eu mărturisesc că mă situez printre cei care consideră vocația o chemare a lui Dumnezeu, chiar dacă realitatea este foarte diferită în lume și nu știu cum să răspund la această contradicție. Cred că găsirea vocației se leagă de întrebări mai mari, în jurul cărora m-am tot învârtit, dar la care nu am un răspuns concret încă (dacă voi avea vreodată): cine sunt eu și care este menirea mea pe lume, iar aceste întrebări nu-și au rostul fără Dumnezeu.

În final, pentru a sintetiza chestiunea vocației, pentru mine, cel puțin, vocația este munca mea (plătită sau nu, uneori), dar nu se limitează la asta, ci include cum aleg să trăiesc, cum relaționez cu ceilalți, cum și cât iubesc și dăruiesc în aceste relații și prin muncă, cum îmi folosesc talanții, toate dublate de rugăciune și de o viață creștină/spirituală. Până la urmă poate că însăși viața mea este vocația mea, este modul concret în care răspund la chemarea lui Dumnezeu.

Dar de multe ori mă îndoiesc de capacitatea mea de a înțelege chemarea lui Dumnezeu. Dacă inima și mintea mea, receptorii frecvenței Doamne-Doamne, sunt prea „îmbâcsite” și mă împiedică să-I „aud” chemarea? Dacă sub masca urmării acestei chemări înalte de

fapt doar îmi urmez dorințele, ego-ul sau pur și simplu rătăcesc în continuare?

Mi-aș dori așa de mult să am mai multe răspunsuri și mai multe certitudini. Dar continui să mă întreb, să ascult, să-mi curăț „receptorii”, să mă rog, să mă rătăcesc, poate, să sper și să acționez, (re)configurându-mi traseul pas cu pas.

Imagine: Claudia Tănăsescu